

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.493/2023/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. október 17.

Az ügy tárgya: sikkasztás büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Ózdi Járásbíróság, 10.B.184/2020/83., ítélet,
tárgyalás, 2022. november 24.

Másodfok: Miskolci Törvényszék, 1.Bf.91/2023/6., ítélet,
nyilvános ülés, 2023. március 21.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a sikkasztás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Ózdi Járásbíróság 10.B.184/2020/83. számú és a Miskolci Törvényszék 1.Bf.91/2023/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] Az Ózdi Járásbíróság a 2022. november 24-én kihirdetett 10.B.184/2020/83. számú ítéletével a terheltet sikkasztás büntette [Btk. 372. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt 9 hónap végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetére arról, hogy a terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, a vagyoneklobzásról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. március 21-én jogerős 1.Bf.91/2023/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a terhelt sikkasztás büntettének minősített cselekményét folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettének minősítette [Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont]. A szabadságvesztés tartamát 1 év 6 hónapra, a végrehajtás felfüggesztésének próbaidejét 3 évre súlyosította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] Az eljáró bíróság által megállapított irányadó tényállás a következő:

– a terhelt 2014. március 7. napjától 2015. augusztus 25. napjáig a terhelt lakóhelyén székhellyel rendelkező Kft. képviselője és tulajdonosa volt, a társaság bankszámlája felett a kizárólagos rendelkezési jogosultság is megillette.

– A terhelt 2015. április hónapban elhatározta, hogy a cégnek a pénzét eltulajdonítja, és a saját szükségleteire felhasználja. Ennek megfelelően 2015. április 23. napja és 2015. július 29. napja között ATM és bankfióki készpénzfelvételek útján a társaság teljes vagyonát magához vette a cég a bankszámlájáról. A nagyobb, egyszerre milliós nagyságrendű készpénzfelvételekre a Bank fiókjában személyesen, míg a százezres nagyságrendű készpénzfelvételekre a Bank ATM-jein keresztül került sor.

A készpénzfelvételekre 2015. április 23. napjától 2015. július 29. napjáig terjedő időben került sor, így mindösszesen 28.694.000 forint felvétele történt meg.

– A terhelt a fentiekén túl a társaság házipénztárának pénzkészletét, összesen 392.288 forintot is magához vette.

– 2014. március 7. napjától 2015. augusztus 25. napjáig terjedő időszakban a Kft. alkalmazottainak bérkifizetése készpénzben történt az alábbiak szerint: 2015. április hónapban 54.364 forint, 2015. május hónapban 381.220 forint, 2015. június hónapban 351.964 forint, 2015. július hónapban 126.028 forint, így mindösszesen 913.576 forint kifizetése történt meg, ami a felvett készpénzből vállalkozási célú kiadás volt.

– A terhelt mindösszesen 28.172.712 forintot tulajdonított el a Kft.-től, majd az így kiüresített céget 2015. augusztus 25. napján értékesítette egy külföldi állampolgár részére.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és a b) pont ba) alpontját megjelölve a felrótt cselekmény eltérő minősítésének megállapítása, és enyhébb büntetés kiszabása érdekében.

[5] Indokai szerint a másodfokú bíróság az üzletszerű elkövetést tévesen állapította meg, ezért téves a terhelt cselekményének a Btk. 372. § (5) bekezdés b) pontja szerinti minősítése, melynek okán a büntetés súlyosítása is.

[6] Kifejtette, hogy az üzletszerűség objektív oldala a hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése, míg a szubjektív oldala a rendszeres haszonszerzésre törekvés. Amennyiben azonban, mint ahogy jelen ügyben is, a gazdasági társaság javára is történik felhasználás, a szubjektív oldal nem állapítható meg.

[7] A célzat bizonyítása minden esetben elengedhetetlen, önmagában a hasonló jellegű bűncselekmények többszöri elkövetése nem elegendő az üzletszerűség megállapításához.

[8] Kifogásolta, hogy a tényállásban rögzített tények nem utalnak a rendszeres haszonszerzési célzatra, ezt a vádirat sem tartalmazta, és erre nézve nem is folytatott le bizonyítást a bíróság.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.1682/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[10] Az ügyészi álláspont szerint a terhelt védője a felülvizsgálati indítványában a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati okot csupán megjelölte.

[11] Valamely felülvizsgálati ok pusztá megemlítése nem ad alapot érdemi felülvizsgálati eljárás lefolytatására, az ilyen indítvány a törvényben kizárt.

[12] Álláspontja szerint ezért a védő indítványa kizárólag a Be. 649. § b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati okra történő hivatkozás tekintetében vizsgálható érdemben.

[13] Kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján a másodfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a terhelt a terhére rótt vagyon elleni bűncselekményt rendszeres haszonszerzés végett követte el az általa képviselt cég sérelmére.

[14] Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

[15] A védő az ügyészség átiratában foglaltakra tett észrevételében lényegében megismételte a felülvizsgálati indítványában foglaltakat.

[16] A Legfőbb Ügyészség a védő észrevételére BF.1682/2023/4. számú átiratában kifejtette, hogy a rendszeresség – így az üzletszerűség – hiányához az alkalmosság megállapítása vezethet. Az alkalmosságot pedig kizárta teszi jelen ügyben az elkövetési időszak hossza, továbbá az eltulajdonítással együtt járó készpénzfelvételek száma. Szerinte nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az elkövetési magatartás folytatására azért nem került sor 2015. július 29. napját követően, mert addigra a terhelt az irányadó tényállás szerint a cég teljes pénzállományát eltulajdonította.

III.

[17] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[18] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[19] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[20] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[21] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben írt kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Ez alól kivételt a (6) bekezdés fogalmaz meg, mely szerint az eljárási szabályok és ezen belül az abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok létét a Kúria hivatalból vizsgálja akkor is, ha a felülvizsgálati indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[22] Az indítványozó kizárólag a másodfokú bíróság által megállapított üzletszerű elkövetést vitatta, melynek következtében szerinte törvénysértő büntetést szabott ki a bíróság.

[23] Mindezek alapján a Kúria a felülvizsgálatot a terhelt védője által benyújtott érdemi okra alapítva végezte, és végezhetette el.

[24] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[25] A törvénysértő minősítés nem önmagában felülvizsgálati ok, hanem abban az esetben, ha ahhoz törvénysértő büntetéskiszabás is kapcsolódik.

[26] Ennek feltételei az alábbiak:

- a jogerős ítéletben a cselekmény minősítése törvénysértő, vagy más anyagi jogszabálysértésre került sor,
- a kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés is törvénysértő és
- a két említett körülmény között oksági összefüggés van, azaz a törvénysértő büntetés a törvénysértő minősítés és/vagy az anyagi jogszabálysértés következménye.

[27] Jelen esetben a terheltnek az irányadó tényállás szerinti cselekménye folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette, amelyet az üzletszerű elkövetés minősített fel 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő cselekménnyé. Amennyiben az üzletszerű elkövetés megállapítása törvénysértő, úgy e bűncselekmény enyhébben minősülne, és 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel lenne büntethető. Következésképpen a terhelttel szemben kiszabott 1 év 6 hónap – végrehajtásában felfüggesztett – szabadságvesztés ez esetben sem törvénysértő.

[28] Mindemellett az eljáró másodfokú bíróság törvényesen minősítette a terhelt bűncselekményét üzletszerűen elkövetettként.

[29] A Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik.

[30] Nem tévedett az eljáró bíróság, amikor a terhelt cselekményét üzletszerűen elkövetettnek – ekként súlyosabban – minősítette.

[31] A Kúria az üzletszerűség kapcsán a következőkre mutat rá.

[32] Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon saját célú elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akaratelhatározást is.

[33] Ezen szándék megállapítására következtetési alapot adhat – de nem önmagában – a bűncselekményből származó haszon, abban betöltött vagy betölteni szándékolt szerepe, aránya. Ha haszon reményében (egyébként hasznot is realizálva) az ugyanolyan bűncselekmény ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás szándéka az üzletszerű elkövetést is átfogta.

[34] A jogerős tényállás alapján nem kétséges, hogy a terhelt nem alkalomszerűen, hanem ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akaratelhatározás alapján vagyoni haszonszerzés, éspedig rendszeres haszonszerzés végett követte el 2015. április 23. és 2015. július 29. napja közötti időszakban – a társaság bankszámlájáról 26 alkalommal vett fel készpénzt, valamint a társaság házipénztárának pénzkészletét is magához vette eltulajdonítás céljából – a terhére rótt bűncselekményt.

[35] Megjegyzi a Kúria, hogy az irányadó tényállás szerint nem csupán az elkövetett bűncselekmények minősülnek ugyanolyannak, de az elkövetés módja is egyező.

[36] Helyes a tényállásban rögzített részecselekmények egységkénti – azaz folytatólagosan elkövetettkénti – minősítése is, miután ezeket a cselekményeket a terhelt egységes akaratelhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként követte el.

[37] Azon védői hivatkozás, mely szerint azért sem lehet a haszonszerzési célzatot megállapítani, mert a terhelt az általa felvett pénzüsszegek egy részét – összesen 913.576 forintot – a cég alkalmazottai bérének kifizetésére fordította, az alábbiak szerint nem helytálló.

[38] A jogerős tényállás alapján a terhelt a cég bankszámlájáról és a házipénztárából összesen 29.086.288 forint készpénzt vett fel, melyből 28.172.712 forintot eltulajdonított a saját szükségleteinek kielégítésére. Annak, hogy a terhelt a cég alkalmazottainak munkabérére is fordított a felvett pénzüsszegekből, csupán abban a vonatkozásban van jelentősége, hogy ezt az összeget – 913.576 forintot – a bíróság az elkövetési érték meghatározásánál nem vette figyelembe.

[39] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt cselekményét üzletszerűen elkövetettnek minősítette [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont].

[40] A helyes minősítéshez kapcsolódó törvényi keretek között kiszabott büntetés – 1 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztve – pedig nyilvánvalóan nem törvényt sértő.

[41] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

IV.

[42] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[43] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. október 17.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző